

ΒΑΣΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ – ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΙΑ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΗΣ

Αναπλ. Καθηγητής Δερματολογίας Αφροδισιολογίας Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

ΤΟΜΟΣ Α

ISBN 960-7081—48-X (set)

ISBN 960-7081—50-1 (Τόμος 2)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Β' ΤΟΜΟΣ

Ν. ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΩΝ	373
α. ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ ΤΡΙΧΟΦΥΪΑΣ	373
Α. Βιολογία τριχοφυΐας	373
1. Εισαγωγή	373
2. Φυσιολογική αποστολή των τριχών της κεφαλής	373
3. Τύποι τριχώματος	373
4. Κύκλος της τρίχας	375
5. Ηλικία και τρίχες	378
6. Διαγνωστικές εξετάσεις τριχοφυΐας	378
Β. Αλωπεκίες	391
α. Μη ουλωτικές αλωπεκίες	391
1. Φυσιολογικές αλωπεκίες	391
2. Γυροειδής αλωπεκία	392
3. Ανδρογενετική αλωπεκία	402
4. Μη ουλωτικές αλωπεκίες από την επίδραση διαφόρων παραγόντων	404
β. Ουλωτικές αλωπεκίες	412
β. ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΣΜΗΓΜΑΤΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ	414
1. Ακμή	414
2. Ροδόχρους ακμή	429
3. Περιστοματική δερματίτις	432
γ. ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΕΚΚΡΙΝΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΙΝΩΝ ΙΔΡΩΤΟΠΟΙΩΝ ΑΔΕΝΩΝ	434
1. Νοσήματα εκκρινών ιδρωτοποιών αδένων	434
2. Νοσήματα αποκρινών ιδρωτοποιών αδένων	452
δ. ΒΛΑΒΕΣ ΝΥΧΙΩΝ	459
Ξ. ΟΓΚΟΙ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ	475
1. ΚΑΛΟΗΘΕΙΣ ΟΓΚΟΙ	475
α) Σμηγματορροϊκές υπερκερατώσεις	475
β) Ακροχορδώνες	477
γ) Κερατοακάνθωμα	477
δ) Ψευδοεπιθηλιωματώδης υπερπλασία	479
2. ΠΡΟΚΑΡΚΙΝΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	481
α) Ακτινικές υπερκερατώσεις	481
β) Λευκοπλακία	483
3. ΚΑΚΟΗΘΕΙΣ ΟΓΚΟΙ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ	485
α) Βασικοκυτταρικό καρκίνωμα	485
β) Ακανθοκυτταρικό καρκίνωμα	489
γ) Κακόηθες μελάνωμα	497
Ο. ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΜΕΤΑΔΙΔΟΜΕΝΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ	507
Σύφιλη	507
Βλεννόρροια	525
Μη-γονοκοκκική ουριθρίτις	527
Μαλακό έλκος	530
Αφροδίσιο λεμφοκοκκίωμα (νόσος Nicholas Favre	531
Αφροδίσιο ή βουβωνικό κοκκίωμα	531
AIDS	532
Π. ΔΕΡΜΑΤΟΠΑΘΕΙΕΣ ΑΠΟ ΒΑΚΤΗΡΙΑ	539
Μικροβιακή χλωρίδα του δέρματος και μηχανισμοί άμυνας	539
Μολυσματικό κηρίο	542
Έκθυμα	545
Τοξική επιδερμική νεκρόλυση	545
Θυλακίτιδα	547
Δοθιήνας	547

Ερυσίπελας	550
Ερύθρασμα	553
Φλεγμονή παρωνυχίου από εισφρηση του νυχιού	553
Ενδονοσοκομειακές λοιμώξεις	555
Ρ. ΦΥΜΑΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ	561
Λύκος κοινός	562
Σκληρό ερύθημα του Bazin	569
Σ. ΛΕΠΡΑ ΝΟΣΟΣ ΤΟΥ HANSEN	571
Λεπρωματώδης λέπρα.....	571
Φυματιοειδής λέπρα.....	576
Ενδιάμεση λέπρα	576
Ακαθόριστη λέπρα	578
Λεπρικές αντιδράσεις.....	581
Θεραπεία λέπρας.....	581
Τ. ΜΥΚΗΤΙΑΣΙΚΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΔΕΡΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΒΛΕΝΝΟΓΟΝΩΝ	585
1. Δερματοφυτίες.....	585
α) Δερματοφυτία των ποδιών.....	587
β) Δερματοφυτία των χεριών	587
γ) Δερματοφυτία του τριχωτού της κεφαλής	590
δ) Δερματοφυτία του γενείου	594
ε) Δερματοφυτία του σώματος ή ψιλού δέρματος.....	594
στ) Δερματοφυτία μηρογεννητικής περιοχής.....	595
ζ) Δερματοφυτία νυχιών	595
η) Δερματοφυτία παραλλαγμένη	595
2. Καντιντίαση δέρματος και βλεννογόνων	599
Προδιαθεσικοί παράγοντες ανάπτυξης καντιντίαςης	599
α) Καντιντίαση του βλεννογόνου του στόματος.....	600
β) Καντιντίαση των χειλιών	602
γ) Καντιντιασική αιδοιοκολπίτις	602
δ) Καντιντιασική βαλανοποσθίτις	602
ε) Καντιντιασική παρωνυχία	602
στ) Καντιντίαση του δέρματος-πτυχών.....	602
ζ) Καντιντιασική ονυχία.....	604
η) Χρόνια δερματοβλεννογόνιος καντιντίαση	604
3. Ποικιλόχρους πιτυρίαση	607
Υ. ΛΕΪΣΜΑΝΙΑΣΗ	611
1. Λείσμανίαση Δερματική (Έκφυμα της Ανατολής.....	611
2. Μετά από Kalazar δερματική λείσμανίαση.....	614
Φ. ΙΟΓΕΝΕΙΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΛΕΝΝΟΓΟΝΩΝ	615
1. Έρπης απλός	617
A. Ερπητικές εκδηλώσεις κατά την πρωτολοίμωξη	618
1) Ερπητική σφαιμαία του νεογνού	618
2) Ερπητική μηνιγγοεγκεφαλίτιδα.....	618
3) Ερπητική ουλοστοματίτιδα	618
4) Αφθοειδές των Pospischill and Feyrter	618
5) Ερπητική αιδοιοκολπίτιδα	618
6) Ερπητικό έκζεμα	618
7) Ερπητική κερατοεπιπεφυκίτιδα	622
B. Ερπητικές υποτροπιάζουσες εκδηλώσεις.....	622
1) Υποτροπιάζων έρπης απλός.....	622
2) Υποτροπιάζων έρπης των γεννητικών οργάνων.....	622
3) Μεθερπητικό πολύμορφο ερύθημα	622
Εκλυτικοί παράγοντες και μηχανισμοί υποτροπών του απλού έρπητα	624
Θεραπεία του απλού έρπητα	624
2. Έρπης ζωστήρας Ανεμευλογιά.....	626
α) Ανεμευλογιά.....	626
β) Έρπης ζωστήρας.....	626
3. Μολυσματική τέρμινθος.....	628
4. Λοιμώξεις από ιούς των ανθρωπίνων θηλωμάτων	632
α) Μυρμηκίες.....	633
β) Οξυτενή κονδυλώματα.....	639
γ) Εξωδερματικές εντοπίσεις μυρμηκίων κονδυλωμάτων	645
δ) Bowenoid βλατίδωση.....	647
ε) Μυρμηκιάδης επιδερμοδυσπλασία των Lewandowsky Lutz.....	647
5. Νόσος Orf.....	647
6. Ροδόχρους πιτυρίαση	648

Χ. ΠΑΡΑΣΙΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ.....	653
1. Ψώρα	653
2. Φθειριάσεις.....	658
3. Παρασιτική κνήφη	664
Ψ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ	667
A. Προσβολή οργάνων και συστημάτων στα Δερματικά νοσήματα	667
α. Συστηματικές επιδράσεις των δερματικών νοσημάτων	667
1. Συστηματικές επιδράσεις εκτεταμένων δερματοπαθειών.....	668
α. Αιμοδυναμικές ανωμαλίες.....	668
β. Θερμορρυθμιστικές διαταραχές.....	671
γ. Νεφρική λειτουργία	676
δ. Δίψα.....	676
ε. Γυναικομαστία και υπεροιστρογονισμός.....	676
στ. Δερματογενής εντεροπάθεια.....	677
ζ. Διαταραχές λεμφαδένων	677
η. Αιματολογικές ανωμαλίες.....	677
θ. Διάφορες άλλες μεταβολικές διαταραχές.....	679
2. Συστηματικές επιδράσεις σε εγκαύματα από θερμότητα.....	679
3. Επίδραση των δερματοπαθειών στον ψυχισμό του ασθενούς.....	682
4. Ειδικές συστηματικές επιδράσεις ορισμένων δερματοπαθειών	684
5. Αμφίδρομες επιδράσεις.....	684
6. Συστηματικές επιδράσεις αισθητικών ερεθισμάτων του δέρματος.....	690
7. Συστηματικές επιδράσεις δερματοπαθειών με αποτέλεσμα την πρόκληση άλλης δερματοπάθειας (μηχανισμός .. boomerang).....	695
β. Προσβολή οφθαλμών σε νοσήματα του δέρματος	701
Οφθαλμικές διαταραχές σε δερματολογικά φάρμακα	720
B. Δερματικά νοσήματα σε παθήσεις εσωτερικών οργάνων και συστημάτων.....	728
α) Δερματοπάθειες σχετιζόμενες με καρκίνο εσωτερικού οργάνου.....	728
A. Δερματοπάθειες υψηλής συσχέτισης με εσωτερικό καρκίνο	729
1. Μελανίζουσα ακάνθωση	729
2. Σύνδρομο των Leser-Trelat	730
3. Σύνδρομο Bazex	731
4. Έρπον γυροειδές ερύθημα	731
5. Επίκτητος χνοώδης υπερτρίχωση.....	731
6. Σύνδρομο γλυκαγονώματος	731
7. Οξεία εμπύρετος ουδετεροφιλική δερματοπάθεια (σύνδρομο Sweet)	733
8. Νόσος Paget	734
9. Αμυλοείδωση	734
10. Σύνδρομο καρκινοειδούς.....	734
B. Δερματοπάθειες μέτριας συσχέτισης με εσωτερικό καρκίνο	734
1. Ακροχορδώνες.....	734
2. Δερματομυοσίτις.....	734
3. Νόσος Bowen	736
4. Ερυθροδερμία	736
5. Υπερκεράτωση παλαμών-πελμάτων.....	736
6. Κνησμός	738
7. Εξωμαζική νόσος του Paget.....	738
8. Όψιμη δερματική πορφυρία.....	738
Γ. Δερματοπάθειες χαμηλής συσχέτισης με εσωτερικό καρκίνο.....	739
1. Επίκτητη ιχθύαση	739
2. Χρόνιες πομφολυγώδεις δερματοπάθειες.....	739
3. Πολυεστιακή δικτυοϊστοκύττωση.....	739
4. Δακτυλιοειδή φυγόκεντρα ερυθρήματα.....	739
5. Πυοδερμία γαγγραινώδης.....	741
β) Δερματικές εκδηλώσεις σε καλοήγη νοσήματα των εσωτερικών οργάνων και συστημάτων	742
1. Δερματικές εκδηλώσεις σε νοσήματα των ενδοκρινών αδένων.....	742
2. Δερματοπάθειες οφειλόμενες σε διαταραχές του μεταβολισμού των λιπιδίων	749
3. Μελανίζουσα ακάνθωση, ενδοκρινοπάθειες και διαταραχές του μεταβολισμού	749
4. Δερματικές εκδηλώσεις σε νοσήματα του γαστρεντερικού συστήματος	749
5. Δερματοπάθειες οφειλόμενες σε νοσήματα του παγκρέατος.....	750
6. Δερματοπάθειες οφειλόμενες σε νοσήματα του ήπατος.....	750
7. Δερματοπάθειες οφειλόμενες σε νοσήματα των νεφρών.....	752
Γ. Το γήρας και δερματική νόσος	753
α. Ανατομικές μεταβολές του δέρματος με την ηλικία	753
β. Διαταραχές αμυντικής λειτουργίας του δέρματος στους ηλικιωμένους	758
γ. Επιδημιολογία των δερματοπαθειών στους ηλικιωμένους	766
δ. Θνησιμότητα δερματολογικού ασθενούς	768
Ω. ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΤΩΝ ΔΕΡΜΑΤΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ.....	773

α. Μηχανισμοί διαβατότητας ουσιών από το δέρμα	773
β. Έκδοχα των τοπικών παρασκευασμάτων	788
γ. Βασικά τοπικά φάρμακα στη Δερματολογία	794
1. Κορτικοστεροειδή για τοπική εφαρμογή	794
2. Κερατολυτικά φάρμακα	805
3. Αντιμικροβιακά για τοπική εφαρμογή	810
δ. Φιλοσοφική προσέγγιση της θεραπευτικής πράξης	815
α. Placebo	815
β. Θεραπεία και αφαίρεση	816
γ. Συνεργατικότητα ιατρού ασθενούς	817
δ. Θεραπεία και κουλτούρα	817
Ω. ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	821
α. Περί κουλτούρας και εκπαίδευσης	821
β. Σχολές Δερματολογίας	822